

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendő a felíratok díjak, nyilvántartások és hirdetések.

MURAKÖZ

Előfizetési árak:

Égész évre 8 kor
Fél évre 4 kor
Negyed évre 2 kor
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyilvántartási díj 50 fillér.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Felolvas szerkesztő:
ZRÍNYI KÁROLY.Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.Kiadó és lapnyilvántartó:
STRAUSZ SÁNDOR.

Hogyan csináljunk háziipart?

Megalakult az »Országos háziipari szövetség« és ezáltal ismét napirendre került a háziipar kérdése. Nem mintha eddig aludt volna. Sőt azt mondhatjuk, hogy valóságos divattá lett nálunk a kisemberek foglalkoztatása. A háziipar kérdése azonban elég nagy fontosságu, hogy igen komoly tanulmány tárgyává tétessék, mert e kérdés helyes irányba terelésével oldható meg a legbiztosabb alapon az iparfejlesztés kérdése.

Épen azért, mert népünkben megvan a hajlam, épen azért mert látjuk és tudjuk, hogy mi mindennel foglalkozik a magyar nép, a ház felépítésétől és butorzásától kezdve annak felszereléséig s az öltönyök készítésével együtt az egész ház berendezésének disztitéséig, — ezt a hajlamot, helyesebben ezt a tehetséget kell kiindulási pontul venni és a háziipar rendszerét erre felépíteni.

Nem vagyunk a végtelenségig vitt munkafelosztásnak abszolút barátai s igen örülünk annak, hogy népünk közvetlen házi, ruházati és élvezeti szükségleteinek számos tárgyát maga készíti. De azt mégis csak primitív állapotúnak kell tartanunk, mely a modern industrializmus korszakába csak nehezen tud illeszkedni, hogy elannyira mindenféle használati tárgyát maga készíti s amellet nemcsak rosszul lakik és rosszul öltözködik, de munkássága árán megfelelő keresethez sem jut. A régi patriarkális viszonyok között, a kereskedés fejletlensége mellett, ennek nemcsak értelme volt, de talán az egyedüli út is, melyen a nép földjét és munkáját értékesíthette. Mikor a pa-

raszt felesége a földjükön termelt kenderet és lent csakugyan még maga lőlta, fonta és a falubeli paraszttakács felszötte vászonná, amelyből ujra az asszony megvarrta a családja tagjainak a fehérneműit; mikor halinát kallóztak az ország sok vidékén, amelyből ismét a háznép készítette az eléggé primitív öltözéket: akkor nem hoztak még be milliónyi értékben fonalat és pamutvásznat, valamint pamuttal kevert shoddy-posztót föld-népünk rendes kék öltönyéhez. Mikor a felvidéki lól a maga faragott faszekerén, a csatádja által gyurt és idomított agyagedényekkel megrakódva indult neki az Alföldnek, hogy annyi buzáért adja természetben az edényt, amennyi beletért, mert ez alkotta akkor a kurrens értéket — akkor helyén volt ez a háziipar, mely ma már anakronizmus.

Az ily primitív háziiparból kifejlődött szinty primitív falusi mesterség sinyini — épen nálunk — az iparviszonyok s az egész ipari termelés változásából eredt bajokat és bizonyos határozott irányú háziiparral nem bírva, nem képes keresethez jutni szegényebb földnépünk.

Egészen más irányú külföldön a háziipar, mely egyes szegényebb vidéken a népek nemcsak megélhetését biztosítja, de még némi jólétet is képes nyújtani. Ott, mint pl. Schwarzwaldban, a csipkeverés meg faragás, Svájcban az órágyártás, Belgiumban a fegyverkészítés, vagy tisztán házi, vagy mondhatnók, családiipar, amelyben a ház minden tagja vagy egész nap, vagy a mezei munkáktól és állattenyésztéstől szabad óráiban foglalkozik és az előállított terméket maga

viszi piacra vagy konszorciumba állva értékesíti, vagy mint a két utóbbi példánál, egyenesen valamely vállalkozó gyáros számára, az órának vagy fegyvernek egész ugyanazon alkatrészeit dolgozza, évről évre saját tűzhelye mellett, a vállalkozóktól nyert anyagból, azok szerszámaival, legtöbnyire általuk adott előleg és későbbi leszámolás mellett.

Itt láthatjuk tehát és itt tanulhatjuk meg a szerves munkamegosztást, mely a földnépet is rendszeres munkához szoktatva, idővel iparosokká neveli. A nagy gyári iparnak e nemzedék fiából kerülnek aztán többé kevésbé képezett munkásai és azért könnyebb is mindez országokban bármely új iparágat felkarolni vagy már létezőt az igények szerint fokozni és fejleszteni, mert a munkásanyag folyton megvan s nevelődik az országban.

Es így ismerve a külföldön bevált egészséges háziipar rendszert és látva és tudva, hogy mily oktalansággal terefik nálunk a háziipar kérdését épen az ellenkező irányba, nem kell azon csodálkoznunk, hogy miért nincsen meg nálunk épen a legfontosabb iparágak részére az egészséges alap. Mennyire előbbre lehetne hazánkban a textilipar, ha a háziipar egészséges terjesztésével számára az alapot megteremtőnk.

A háziipar igazi rendeltetése az, hogy mint családi foglalkozás egy egész vidék valamely nagy iparának képezze alapját és az intőző köröknek az lenne a feladatuk, hogy a háziipart ebbe az irányba tereljék és ebben az irányban fejlesszék.

T Á R C A.

A leány szerelme.

Írta: Koroknay József ifj.

Az asztalom fiókjában
Horvadoz egy rózsza,
Régen, régen... szebb időben...
Égy leányka adta.

Úde volt a virág akkor,
Illatozott, nyílt,
De csakhamar összeszáradt,
Levele lehullott.

Hasonlót a lány szerelme
Mindenegy virághoz,
A hamvas, szép piros rózsza
Elhervadásához.

Én a horvadt piros rózsát
Eltettem örökre,
Ha ránézek mindig lássam
Jutassa eszembe:
Így horvad ol, így múlik ol
A leány szerelme.

MIRAMARE.

Írta: Prohászka Ottokár.

Mióta először rám nézett végtelen, kék szemével a tenger, azóta megigézett s fogva tart. Nézem s szereltem én is. Ó be szép a tenger, végtelen kéksége lágyan átfoly a láthatáron a halványkék égbé; peremén barna, sárga fehér vitorlák rengenek mint szétszort virágszirmok a csendes tó tükrén. Nem haladnak, hanem ringanak; jól érzik magukat az ég s a tenger, e két hű kebel ölelésében. Mindkettő hű, a hűség, a kékség színebe öltözve. Az égbolt tüzet s életet sugárzik; az életből lesz termékeny a tenger, miután az ég tüzét elnyelte s azáltal enyhítette; a tenger viszont hűs s lágy fuvalmat lehel az izzó, magas égre. Tűz és víz, látszólag ellentét! tulajdonképpen pedig a legmélyebb összhang; két hatalom, melynek küzködő chaoszából emelkedik ki a világ, hogy egysúlyukban kifejlessze szépségét. E két végtelen, kék mezőben szemléljük az Isten »örök s hű gondolatait«. Tűz izzik minden virágban s víz foly ereikben; tűz hinti be aranyporral a nap-sugaras levegőt s víz vet könnyű, átlátszó se-lyemfátyolt a gesztenyés s olajfás lejtők festői körvonalaiba.

Mikor szél fúj a tenger felől s hullám hullámra gördül, úgy tetszik, mintha millió kigyó siklanék s gyűrűdenék felénk, melyek csak a part homokján öltik föl tájtéző taréjukat. Ilyenkor hűz, vonz magához e bűbajos elem s mi engedünk vonzalmainak; mint puha, perzsa szőnyegen

ereszkedünk hullámaiba s midőn az anyaföld elvész lábaink alatt, akkor az Óceánai pehelynél lágyabb, bársonyos puhább hullámai fognak föl s ölelnék át; nem visznek el magukkal, hanem emelnek, felemelnek, hogy belássuk a környéket, azután ismét lehúznak a mélybe s nem látunk már mást, mint hullámvölgyet s eget. Az élet tengerén is így van; ha magasán állunk, többnyire a földet nézzük, ha pedig a mélybe szállunk, akkor az égre tekintünk.

Szép, szép a tenger, a legfőlségesebb szépség, szép, mert egy darab földbeszakadt égbolt. Az Isten átka nem érte, mert nem volt az ember hazája: azért szépsége is érintetlen s bája homálytalan. Hullámai tisztálant meg nem tőrnek s kidobják ismét a mélyes földre; nincs bennük tespedés, könnyen megindulnak; engedelmességek a szélnek, mely a szellem képe. Maguk meg nem rothadnak, mert a kesernyés sötét, a bölcsesség savát szomjazzák s élvezik. A tenger a termékenység, a fejlődés bölcsője; fölötté lebegett »kedvetben« az Isten lelke. A legnagyobb erő rejlik cseppjeiben, a gőz, az ember trónjának első zászlósa. Hullámaiban a szoltáros az Isten dicséretének majd lágyan zsongó énekét, majd dörgő hozsánáját hallja. A tenger a legfogékonyabb az ég benyomásaira; tőle veszi színét s vidám, nyílt tekintetét. Az igazi bölcséget is jelzi, mert gyöngyöket s kincseit a mélységben rejtgeti; mélységét nem tárja ki senkinek; vásárt, zajt, utcát, mohot nem ismer; elég magamagának.

A csecsemő.

Még ma is divatos szállóige, hogy a magyarnak akkor is meg kellene kegyelmezni, ha apagyilkos lenne is, olyan kevesen vagyunk, magyarok.

Ez az ige a köztudatba ment át, és ez az oka annak, hogy harsány éljenriadallal fogadjuk azt a néhány száz hazavándorlót, noha lelkesedésünknek semmi jogos alapja nincsen, mert nemzetünk mivel sem gyarapszik, ha akár ötannyi jenki-magyar látogat is laza, lévén ez a visszavándorlás semmi egyéb rövid vizitnél, kis pihenő időnél.

De még ha állandó visszatelepedésről is lenne szó, még akkor is indokolatlan nagylelkességünk, — hiszen csak picit töredéke ez veszendőbe ment magyar véreinknek.

Ne ankettezzünk tehát sokat, ne költünk sokat hiábavaló és meddő kísérletekre. Más az útja annak, ha komolyan segíteni akarunk a magyarságon.

A gyermeknél kell kezdenünk a kérdés megoldását, a gyermekeken, akik vannak és azokon, akik nincsenek, de lehetnének.

Nem akarjuk komoly statisztikai adatokkal untatni az olvasót. Csak annyit említenek fel, hogy gyermekhalandóság szempontjából véve hazánk majdnem utolsó a kulturállamok sorában, csak Oroszország és a Balkán államok jönnek még utána. A születések száma pedig szinte ijesztő mértékben stagnál, sőt egyre több azon megyék száma, hol a halálozás és a kivándorlás jóval nagyobb számot tüntet fel a születéseknél.

Egyes nemzetgazdászok szerint ez a társadalmi életnek csak előnyére válik. Malthus teóriája szerint a lakosság számának csökkenése a köz údvére válik. Csakhogy Malthus tana csak szociális alapon nyugvó államszervezetben állhat helyt. Ha majd ledőlnek az egyes népek és nemzetiségek között főnálló korlátok, ha a térképen politikai beosztást többé nem látunk, akkor igenis annál jobb dolga lesz az egyednek, mennél kevesebben osztozkodnak a köz kincseink.

Csakhogy ettől ma messzebb állunk, mint valaha. A nemzeti érzés, az ellentétes fajok torzalkodása ma ismét magas lángokat vet, és minden állam azon van, hogy mennél vértelmebben fogadhassa ellenségei támadását.

E fegyverkezésnek legelső feltétele, hogy legyen, aki e fegyvereket magára is öltse, aki sorompóba álljon nemzete szabadságáért. Mennél több lakója van valamely országnak, ez annál hatalmasabb, annál nagyobb sikert remélhet.

Igen helytelen gondolkodás tehát az, amelyik a nemzet vagyonosodását akarja előmozdítani a lakosság számának fogyatásával.

Nézzük már most, mi az oka annak, hogy a gyermekhalandóság mégis olyan nagy a mi hazánkban. Rövid a válasz: az általános szegényedésben leljük meg az okot.

Közegészségi viszonyaink lehetőleg javulófelben vannak. Nem is természetes halál apasztja a csecsemők számát, hanem nemtörődömség, hozzá nem értés, gyakran egy kis szándékoság, amennyiben az nem ütközik a büntető törvény szakaszaiba.

Egy anya sem bánik örömet rosszul gyermekével. Ha mégis ilyen esettel állunk szemben, úgy az anyát viszonyai kényszerítik erre a rettenetes lépésre. Először tehát az anyaság védelmére kell gondolnunk, a gyermekeké már magától következik.

Ami mostani szomorú viszonyaink között azonban nem remélhetjük azt, hogy az állam kezébe vehetné a kezdeményezést. A társadalomnak kell összefognia, hogy a maga erejéből teremtesse meg azt, amitől azután az állam sem fogja megvonni hathatós támogatását.

Előttünk fekszik egy alakulófélben levő új egyesület, a »Csecsemővédő egyesület« tervezete. A társadalom nemesen gondolkodó tagjai akarják megteremteni ezt a humanus egyesületet, melynek rendeltetése lesz legelső sorban is a csecsemők és az anyák védelme. Lebetegedő nőknél menhelyet akar teremteni, ahol nem kell keserves munkában fáradozni a lebetegedése percéig, amivel már az anyaméhben rejlő magzatot is elcsigázza, nyomorékká teszi. De még a gyermekük után is védelemben akarja részesíteni egy az anyát, mint a csecsemőt.

Gyönyörű, humanus feladat ez, csak az a bökkenő, hogy megvalósításához igen sok pénz kell. De egyesülésben rejlik az erő és az a reményünk, hogy a magyar társadalom egyesült erővel fogja felkarolni a nemes eszmét.

A borkereskedelem bajai.

Az idei bőséges szüret dacára a bortermelők és borkereskedők tele vannak panasszal, mert a rendelkezésre álló nagyobb mennyiségek nem nyíltak az uralkodó bajokat, hanem inkább növeltek azokat, különösen a kivitel elé gördül sok akadály, mert cégeink rendszeresen folytatják az exportot és tevékenységük az árak rongálásában merül ki.

Sok bajt okoz a hordók és a borok beraktározására alkalmas helyiségek hiánya. Ezeket az anomáliákat ismeri a kormány is és keresi a módokat, amelyekkel egy a termelőknél, mint a kereskedőkön segíthetne. Ennek az igyekezetnek a folyamánya az a szerződéstervezet is, amelyet a kereskedelemügyi miniszterium a budapesti »Vinea« magyar bortermelési és borkereskedelmi részvénytársasággal szándékozik megkötni.

Nem akarunk arra kiterjeszkedni, hogy melyek ennek a szerződéstervezetnek általánosságban az előnyei és hátrányai; de konstatálni kívánjuk, hogy az egyes borkereskedőknek és egész vidéknek is olyan előnyöket biztosít, hogy az illetők önmaguk ellen vétkesnek, ha az ily nekik kínálkozó kedvezményeket ki nem használják.

Nem akarjuk a »Vinea« szekerét tolni, de ha már a kormány ezt a társaságot szubvencionálja és ezzel szemben köteletségévé teszi, hogy a borok helyes beraktározására, szakszerű kezelésére és minél jobb eladására a termelőnek módot nyújtson, kár ezeket a módokat igénybe nem venni.

Minden termelővidék szőlőtulajdonosai jól teszik, ha összeállnak és a »Vinea« igyekezik arra szorítani, hogy nekik azokat a bizonyos olcsó kölcsönhordókat minél nagyobb számban rendelkezésükre bocsássa, hogy minél több és nagyobb borrhaktárakat létesítsen és boraik eladásánál közben járjon, amit állítólag jutalékmentesen tartozik megtenni.

K Ü L Ö N F É L É K .

— **Csak egy virágszál!** Hogy csak virágszál adjunk a halottak koszorújába — a halál jegyeinek élete visszaváltására — ezzel a jelszóval nagyszabású akció indul meg vármegyénkben és városunkban. Vármegyénk alispánja nemes szívétől indítatva maga vette kezébe a belügyminiszter által engedélyezett könyöradamánygyűjtést. A vármegye összes főszolgabíróit fölhiatta közreműködésre. És ennek a buzgóságnak köszönhető, hogy még a legkisebb falucskában is megindul az egyesület gyűjtőtársolya a gyűjtés. A tarsolyok izléses kivitelűek: oldalukon ezzel a fölirattal: »Adakozzunk a tüdőbetegeknek!« Van egy nyílásuk az adomány befogadására. E hó 24-én indul meg a gyűjtés s célja mintegy száz szegénysorsú folyamódó tüdőbeteget azonnal szanatoriumba helyezni, ezenfelül új intézményeket, főleg dispansereket létesíteni a tüdőbetegeknek. Minden egyes ridikülben megszámlált összeget az egyesület hivatalos lapja külön nyugtáz. Biztosak vagyunk benne, hogy az emberszeretet nemes versenyében városunk is részt fog venni s lesznek nemeslelkű hölgyek, kik a temetői gyűjtést nálunk is kezdeményezni fogják.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Faludiné Meszárás Anna okleveles tanítónőt a negyedik helykerületi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé nevezte ki.

— **Kisorsolt esküdtbírák.** A nagykanizsai kir. törvényszék tanácsa Závody Albin elnök, kuriai bíró előktele alatt f. hó 10-én kisorsolta a f. évi november hó 3-án kezdődő esküdtzéki ülészakra az esküdtbírákat. Rendes esküdtbírák lesznek Muraközéből: Rosenberg Rezső kereskedő, Weisz Sándor kereskedő, ifj. Premecz Miklós kereskedő Csáktornyáról; Zsálan Gyula földbirtokos Alsódomboruról, Murai Róbert földbirtokos Belicáról. — A nagy érdeklődésre számottevő Maxi-féle gyilkosság ügyét (Szalay Samu volt szentilónai korcsmabérlő meggyilkoltója) második nap, november hó 4-én kezdik tárgyalni.

— **Hirdetmény.** Csáktornya nagyközség előljárósága közhírré teszi, hogy az 1908. évi országos betegápolási pótdadó kivételi lajstrom a községhez f. é. október hó 17-től—október hó 24-ig 7 napi közszemlélere kitétetett.

— **Athelyezések a déli vasutnál.** Stumpf Károly déli vasuti tiszt Murakirályról — Nagykanizsára, Koller József Savanyukutról — Murakirályra lett áthelyezve.

— **Uj rend a piacon.** Az új rendet régóta vártuk s az végváralahára be is vonult piacunkra. Falusias jellegéből ezzel kivétel nélkül a templom előtti tér s úgy történik az élelmiszerek árusítása, ahogy városi helyeken megszokták. Szép sorba állított asztalokon van kirakva a sok portéka, mi nemcsak hogy azok tisztaságát óvja meg, de a nőkre nézve a hozzáférhetőség is nagyon megkönnyíti. Az új rend szerint naponként csak 7 órák reggel kezdődik a piac, addig senkinek sem szabad vásárolnia. Ez nagyon helyes is; de egy fogyatékosága mégis van az új rendnek: a baromfikereskedők, szállítók szintén akkor kezdik meg a vásárlást. Ez lesz pedig háttérbe szorul a kicsi tömegben vásárló közönség. A szállító nemcsak maga van a piacon, de megbízásából egy egész sereg asszony mozog ott az asztalok körül s elragadja az élelmiszereket az egyszerű

vásárlók elől. Nemcsak tolokadásukkal szereznek ezek így előnyöket másokkal szemben, hanem azért is, mert lehetetlen áratok igérnek a cikkeikért, minek következtében az amugy is drága piac még drágább lesz. Erre a körülményre felhívjuk az előjáróság figyelmét. Talán ugy intézkedhetnének, hogy ezek a szállítók csak 9 órákor kezdenék meg bevásárlásaikat, amikor a többi városi polgár már beszerezte mindennapi szükségleteit.

— **Esküvő.** Kohn Samu, a helybeli izraelita hitközség titkára f. hó 27-én délután 3 órákor tartja esküvőjét a békéscsabai izr. templomban Grünfeld Gizella kisasszonynyal.

— **Országos vásár.** Csáktornyan f. hó 13-án volt megtartva a Teréz-napi őszi országos vásár, mely gyönyörű, napfényes időben jól sikerült. Ugy a kirakodó, mint az állatvásáron nagy volt az élénkség. Az állatvásár különösen nagy forgalmat tüntetett fel; a felhajtás páriját ritkító hatalmas árnyokban történt és az állatoknak mégis elég kedvező ára támadt, ami annak tulajdonítható, hogy az állatvásárt nagy mértékben ellepték az olasz kereskedők, kik a magyar szarvasmarhát viszik ki Olaszországba.

— **Közönetnyilvánítás.** A helybeli önk. tűzoltóegyesület által m. hó 20-án rendezett szüreti mulatság alkalmával Hajas József szálloda tulajdonos ur ingyen volt kegyes szállodájának disztermét az egyesület rendelkezésére bocsájtani. Fogadja ezen jóakaratú szivességeért ez uton az egyesület részéről a legmelegebb köszönetet.

— **Penzlopás.** Kerovecz Antal bottornyai lakos kárára a mult hét folyamán, szobájában elhelyezve volt zárt ládájából 3000 kor. készpénzt eddig ismeretlen egyén elloptott. A csendőrség a nyomozást megindította.

— **A déli vasut tarifaemelése.** A déli vasut tervbe vette a szállítási díjtételeknek felemelését. Értesülésünk szerint a kormány nem zárkózik el a déli vasut kérelmének kedvező elintézése elől és hozzá fog járulni ahhoz, hogy a déli vasut bizonyos mértékben felemelje tarifáit.

— **Mezőrendőri kihágás.** Az idei nagy szárazság és esőhiány nemcsak a vagyonszámba, de a szegény embert is gondolkodásba ejti, hogy mi lesz a télén, ha nem kerül az asztalra a jó káposzta, mely sok embernek kedvenc ételét képezi. Verbánecz János és neje, született Fencsics Róza felsőpusztafai lakosok — úgy látszik — előre biztosítani akarták maguknak a mások termését, hogy így legyen mit elkészíteni maguknak a télire. Nevezettek ugyanis Tkalcsecz János battányi lakos káposzta földjéről 106 fej káposztát 2¹/₂ kor. értékben elloptak. Amikor a nyomozást megindították ellenük, padlásukon még 83 fej káposzta feltalálható. Ezen mezőrendőri kihágásért a tettesek feljelentettek.

— **Feljelentés gondatlanságért.** Mursics Istvánné szül. Rasperger Franciska ternovcsáki lakos a helybeli büntetőbírósnál feljelentett, mert a gyufával való gondatlan bántásmódja miatt annak 4 éves Katalin nevű leánya Flacz Péter ternovcsáki lakos vincellér házában tüzet idézett elő, mely alkalommal Flacz kárára egy lakóház és takarmány 400 kor., özv. Rojkó Amália stridói lakos kárára pedig prészás és takarmány 115 kor., összesen 515 kor. értékben leégett. Az épületek biztosítva nem voltak.

— **Hol az igazság?** c. alatti mult vasárnap rövid cikk jelent meg lapunkban Hegedüs Elek

zalabagonyai tanító ur tollából, melyet azért, mert a »Magyar Paizs«-ban megjelent cikk tartalmáról tudomásunk nem volt, minden kommentár nélkül jelentettünk meg, tisztára tudósítónk iránt érzett tiszteletünkön kívül folyólag. Most azonban módunkban van Hegedüs A. Elek tanító igazát védelmezni és kijelenteni, hogy neki tényleg igaza volt.

— Utána néztünk mi is a dolognak, s csak azt mondjuk, kár volt Hegedüst megtámadni akkor, amidőn ő a közügyet, a magyarságot támogatja s a kör egy előbbi látogatást akarja a feledéstől megmenteni. Csatlakozunk tehát mi is a Hegedüs cikkében megírottakhoz s óhajtjuk, hogy Zalavármegyének hazafias tanítóága mielőbb magyarságra el vend és horvát polgártársainkat!

— **Lehullott virág.** Meissner Emil helybeli pénzügyőri biztost és nejét, Vöröss Gizellát fájdalmas csapás érte 9 éves Mici nevű leányknak, ki a helybeli áll. elemi népiskola egyik legjobb és leghetesebb tanulója volt, halálával. A kis Meissner Mici alig néhány heti beleség után, dacára a szülők odaadó ápolásának s az orvosi tudományok, folyó hó 13-ára virradó éjjel vörhenyben elhunyt. A kis Mici elhunytá öszinte részvételt kellett városunkban. Okt. 13-án délután 4 órákor adták át az anyaföldnek a korán lehullott kis virág holttestét.

— **Megszökött tanonc.** Burics Ágoston cukrász-tanonc gazdájától, Kertész Lajos helybeli cukrász-mestertől még folyó évi július hó 4-én megszökött s azóta ismeretlen helyen csavarog. A munkaadó most a tanonc visszakísértetését kérelmezte, miért is a helybeli főszolgabírói hivatal Burics A. nyomozását elrendelte.

— **A murci hatása.** Két drávavásárhelyi polgártárs, névszerint Prepelics József és Novák Mihály földmivesek, ugyancsak alaposan megismerték az idej bortermés hatását. Fényes bizonyosságát adták annak, hogy az idej termés nemcsak mennyiségileg, de minőségileg is megállja a helyét, s aki attól be talál szeszszuszolni, hát ugyancsak meggyűlik a baja nemcsak a rendőrséggel, hanem a felsőbb hatósággal is. Folyó hó 13-án országos vásár lévén Csáktornyan, a fentnevezett két atyafi jó vásárt csinálhatt magának, mert magnum áldomásra bértértek egy helybeli korcsmába, hol is alkotmányosan felöntötték a garatra. Délután, ugy félhat óra tájban azonban az állomás felé vezető gyaloguton haza billegtek, balagtak s ugyancsak a járó-kelő közönség mebotránkoztatására — nagyban mérték azt az utat, melyet már jó régen jőzőn fejvel nem egy mérnök megmért. De szerencsétlenségükre még az út végére sem érhettek, mert a csendőrség járóre polgári egyének assistenciája mellett a két sztricot a község házára kísérte és ott nem ugyan mutyiba, a közigazgatási dűtyiba hüvőre tette. Prepelics József 60 éves földmives botránnyos részeg volta miatt, amikor bekísérték, a község háza folyosóján levő mázsának, nem ugyan a levegő, hanem a sok szesz nyomása következtében nekiesett, amiben oly annyira megütötte fejt, hogy sebének bekötéséhez orvost kellett a rendőrségnek hivatni. A sebet Viola Vilmos dr. kötözte be, mely után a két atyafi a legboldogabb álomban élvezte át a hüvös éjszakát másnap reggelig a fogdában. Folyó hó 14-én rapportra kerültek s bizony a főszolgabírói hivatal mindkettőt kihágásért pénzbüntetésre ítélte, amit ugy Prepelics, mint Novák nagy alkotmányosan le is fizetett.

— **Telefonhír.** A kereskedelemügyi miniszter táviratban értesítette a csáktornyai posta és távirda hivatalt, hogy Csáktornya távbeszélő központot a gráci osztrák távbeszélő központtal való forgalomba folyó hó 16-án bevonta.

— **A gyümölcseszedés.** A gyümölcs, különösen a téli gyümölcs, mint az alma, körte, csak akkor bír tartós értékkel, ha sérülés nélkül szedjük le a fáról, ami a mai szokások eljárásánál nem áll fenn mert nyomás, vagy a földre való ütődés folytán láthatatlan nyomási foltok támadnak, amelyek később rothadó helyekké válnak. Egy készülék alkalmazásával radikálisan segíthetünk ezen a bajon. A készülék nagyobb tölcserből áll, amely szövethől, vitorlavászonzóbl. készül és elegendő hosszú csőben végződik, amely ugyanabból az anyagból készül. A gyümölcseszédő munkás egyenként dobja be a tölcserbe az almát, stb.-it és a gyümölcs a tölcserbe gurul amelynek végét egy másik személy, esetleg gyerek tart a kezében és minden egyes kiguruló almát egy mellette álló kosárba tesz. A tölcser drótgűrűvel van körülveve, amely a tölcseret kifeszíti és megadja neki az alakját. A tölcser három egyformára hajlított kapcsolattal három kihegyezett paszulykóróra erősítetik, amely karok a közpén átl vannak furva és dróttal összekötve. A készülék használata mellett teljesen sértetlenül szüretelhetjük a gyümölcsöt, anélkül, hogy az egyes kosarak miatt a létráról le kellene másznunk, ami igen kényelmetlen és sokszor veszélyes is.

— **Chrysanthemumok.** Utasok és kutatók, kik Japánban megfordultak, régen tudták, hogy a ma oly hatalmas jelentőségre emelkedett virág-gazdag keleti szigetországban chrysanthemumok csodás nagyságban és megszámlálhatatlan változatokban neveltetnek és kultiváltak. Mint minden, a mi ezen csodás exotikus országból azon időkben szárnyra kapott, ugy az akkori jelentések is kétkedéssel fogadtattak és csak félig-meddig találtak hitelre. Végre mégis, körülbelül 32 évvel azelőtt, angol kertészek odautaztak meggyőződni e csodavirágokról. És nem hiába, — szakavatott látásukkal, csodálattal és bámulattal telve szemlélhették azt az óriási nagyságot és nem sejtett alakokat, melyeket e jelentéktelen és szerény kerti növény a japán kertészek művészete és szorgalma folytán előváriált. Tanulmányozták tenyésztését és életmódját behatóan és a legpompásabb fajtáknak nem csekély számát magukkal hozták Európába. Itt aztán több évi aklimatizáció (éghajlat-hozzászoktatás) és tenyésztési kísérletek után csakhamar a tökéletesen, ugyanolyan magas fokára emelték a chrysanthemumot, mint a milyen a japán előképek felmutattak. Angliából legott elterjedt a chrysanthemum-tenyésztés Franciaországba és Észak-Amerikába s a sok meglepő eredmény valóságos chrysanthemum kultusz teremtett a versenyző kertészek között, — rövid időn belül az összes kertészkedő országokban igaz lelkesedéssel tenyésztették. Hazánkban az ismert Mühle Árpád temesvári cég kertészeti telepe volt az, hol legelőször neveltettek fel chrysanthemumok mesés nagyságú virágokkal és ugyancsak onnan kerültek ezen óriásvirágok a közönség közé. Mühle Angliában és Amerikában a legelső chrysanthemum-tenyésztőknél behatóan tanulmányozta tenyésztését a ma oly tünepelt téli virágnak és a magyarországi éghajlat-hozzászoktatás eléri végre ugyanolyan nagyszerű eredményeket, mint a milyeneket az angol és amerikai tenyésztők elérték. Tapasztalait a mult évben megjelent »A Chrysanthemum Tenyésztése«, saját kiadás, ára 2 korona — című művében leírta s évenként megjelenő őszi árjegyzéke, mely érdeklődőknek kívánatra ingyen és bérmentve megküldetik, mindig felsorolja a leg-szebb és legújabb fajtákat, a melyek az őszi hónapok folyamán virítani fognak és ugyanakkor szétküldésre kerülnek.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika v Drávavásárhely.

Izdateljstvo: knjižara Strausz Sandora kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Predplatna oćna je:
Na celo leto 8 kor
Na pol leta 4 kor.
Na četvert let 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Odgovorni urednik:
RHOSÓCZY ELEK

Glavni urednik:
BEZENHOFER MIHÁLY

Izdatelj i vlastnik:
STRAUSZ SÁNDOR.

Ali se spleća živat držati?

Ve, da je tak jako velika dragoća, gda je komaj moći težake dobiti, da bi si poljske posle v redu i v času izvršiti mogli, čuđa ljudi se leća toga, da bi više živat držali; veliju, da se ne splati on trud, kojega človek s tém ima. Kaj bi ne! Samo se ni treba odmah tak s puntati.

Svakojačku živat je vrédno držati i hraniti. Ako je človek strpliven još i od takve stvari more hasna brinuti, kaj jako malo košta, pak skorom nikvu dvorbu ne potrebuje. Negda su ljudi bolje neg konje držali, i velikoga hasna su imeli iz toga. Nego onda su imeli velike gmajne, tak, da celo leto je ni bilo treba doma hraniti. Zrebećnice su imeli, skorom pri svakoj hiži 2—3, v jesen su prodali cužzeke i odmah je bilo dost penez.

Naši ljudi su još i ve vučni k ovoj starinskoj navadi. Im je to ni tak zdavno bilo, da su dečki i v noći konje pasli. Neg par lét tomu, da su medjimurci po foring išli od ovud do Budapešte, do Szegedina, Debrecina, Fjume i t. d. Kajpak, da su onda k takvomu življenju bili vučni; i kaj bi si bili veliko glavu trli iz gospodarstvom!

Počeli su se tu i tam v gmajni deliti, tak, da već skorom néma občine, gde se nebi bili razdelili, i stém je kraj spašišču. Ljudi su si premenili marhu. Ve već navadno rogatu marhu držiju. Konje nemreju imeti, ar némajaju kam na pašu tirati. Da si

nésu znali to negda premisliti, kak velikoga kvara te si s tém napraviti, ako si gmajnu razdeliju. Nego i rogate marhe nemreju tuliko držati, kak negda. Istina, da je rogata marha ve puno lepša, kak je predi bila, nego to je po tém došlo, da poleg orsackoga podupiranja jesu si ljudi fajta premenili. Kroz zato imaju barem bolšu rogatu marhu, makar ne tuliko, kak su negda mogli imeti. Ali konji te se pomalem zdobji.

Nego ne samo s konj, pak s rogate marhe je moći hasna brinuti; gazdarice bivre znale povedati, s česa zemeju one tulike peneze, kaj njim je pri hiži potrebno Kokoši, guske, race po njihov račun ve već hasna daju, kak konji. Pak skorom i prav imaju. Ako bi si pisali, kuliko samo jedna kokoš na leto jajci nanese, bi se osvedočili, da je jako vrédno kokoše imeti. K tomu kulikoput proda gazdarica piceke, pak je dostpiti iz ovak prešparanimi penezi na pomoć i gazdi, da mu tak neštera kuruna s fali. Dajte gazdarice, samo povajte još i veškim veseljem svakojačku mladinu: guske, race, pure, kokoše i sve, kaj je dobro prodati moći.

Nego na to vas opominamo, da si dobroga fajta zapovate, ne samo ove drobne. Već ve posud, vu svakom selu pri nešteroj hiži su je velike kokoši, guske, race; dajte, gledite, da s čim predi i vi do takvi dojdete. Pak na to pazite, da rane piceke i žibeke prehranite, ar ove je zaistinu tak

drago moći prodati, za kaj bi vi sami rekli: no tuliko su ipak né vrédni! Ako raqeše piceke ili zibeke hoćete imeti, znam, da vi to već znate, da je onda v zimi treba mladinu malo bolje, pak s kuhanom toplom hranom hraniti.

Zakaj vas nagovarjamo, da bi više mladine držali? Zato, ar to ne košta jako čuđa, a k tomu velikoga hasna nosi. Blizu je pijac, ako nebi mogli doma prodati, gda vam je potrebno, odnesete, ili pošljete tam, pak za jako mali trud i malu brigu jako lépe peneze dobite.

Ako je samo malo očivestna gazdarica, onda niti krajcara nesme potrebuvali od muža na domaće potreboće. Još kak sam rekel, ona mora biti negda—negda v sili na pomoć, ili za par lét more lépe peneze prešporiti, pak potlam skupne na nekaj preobernuti. Jesu takve okolice, kak na primer Soprunska varmegja, gde ljudi iz toga jako velikoga dohotka imaju. Tu bi pak jošveksi dohotek mogel s toga biti, ar s kuruzom, štera ravno tu rodi najbolje, je najléže i najbolje moći mladinu podhraniti.

Ravno tak i svinje je vrédno držati. Jedna plemena svinja na leto već hasna da, kak kuliko pohranimo. Makar bi i kupovali melju, zrnje ili iz čim ju hranimo, pak je zato vrédno i splati se svinju hraniti. Ali ne tak, kak nešteri delaju, da na tjeđne ne s čistiju kotca, da se v zimi dostpiti i zmrzne vu kolcu gnoj. To je, nikvo gospodarstvo ne, nego lénost i po-

Z A B A V A.

Déte:

Žoldoš Klarici se néje našel vu njezinom seli k njezinomu srcu tovaruš. Bolše vrsti i bogatstva je bilo ondi vu seli i dobre familije ali Klarici para najti néje bilo moći, jerbo takve fajnoće vrsti i peršone vu oni okolici néga bilo, ali zato se i ona gori deržala, ali je i zadobila tovaroša vu dvadesetoj godini. Onda je ona iznašla k svojemu srcu para Biró Andraša, vu susednoj seli od najbogatése hiže junaka si je izvoljila sebi za tovaroša, koj je bil više trideset gđin star, ali vu télo je kreden, lépi črnokožni, lasi runjaste, v pleći širok, i vu zadnjem kraju je žmekhek junak bil, z jednom rećjom fajnešega junaka niti najti néje bilo moći vu oni okolici.

Ali i njezin otec se je gizdayo držal i obraćal, kud goder je hodil za svoje čerke voljo, jer si je takvog mladženja izebrala da mu para né bilo, jer bo je njegva čerka fajna devojka bila, i još k tomu da je i njezin tovaruš svojo lastovitu svilno senokošo imel. Kada su jedenkrat pred sudca došli obedva, takvi par ljudi još nikada nišce videl pije i sudac se je vu prsi buhal i rekel je, natosu par ljudi da niti vu

izložbi néma takvi par ljudi kakve ovidim, sudac nije mogel terpeti da nebi bil doktoro stiha rekel. Vidiju gospon doktor tak je treba para skup spraviti onda se nebi nikada magjarske spodoba i jakost dotrgla iz ovoga svéta.

Nego bude moći ovi par ljudi i deco pogledati rekel je doktor stiha.

Verujem veli otec Žoldoš koj je zjednim vuhom poslušal kaj su se gospoda stiha spominjala. Onda su odpeljalji Klaricu vu gjungjeno dvorišće de bu ona sprovaćjala dneve i vure ovoga svéta. —

Tri léta su prešla. —

Ali jeden jesenski večer k Žoldiju doružijo kola vu dvor.

Stari Žoldi se već spravljaj vu vu posteljo da si počine ali da je počul kola ružiti, znati željen je bil i išel je van na vrata se nalukavat kaj je to gdo se je doktal vu dvor. —

— Klarica ti si?

— Jasam dragi otec.

— Sama?

— Sama ja sam.

— A one lajce na kolji?

— Moje su dragi otec a drugo zutra doruži.

Stari Žoldi se je jako prestrašil.

— Kaj se pripetilo Klarica?

— Néje nikva falinga otec samo ite vu hižu, vre vam povém se kaj se pripetilo.

Kada je došlo Klarica vu hižu zrušila se je na otca i jako žuhko se je plakala Nazad sam došla za navéke

— Muž te je bantual pita otec Klaricu?

— Né.

— Onda si ti sigurno kriva?

Niti ja né.

Draga čerka što pak je kriv?

— To je krivnja da ga deteta néga.

Stari Žoldi si je počel lasi skubsti van izglave.

— A gdo je kriv jeli ti Klarica ili tvoj tovaroš?

— Tovaroš je kriv po dano se zalostil i tuguval i još k tomu se uvék plakal jerbo mojo misel i mojo hižičko je né mogel spuniti. Prazno je bilo vék pri njem prez deteta. Včera se je spominal iz doktorom, i jako žalosten je došel dimo, bez reći jako srdit je bil, ja sam ga za vrat prijala košovala i sake fele ljubavi izkažovala, i pitala sam ga kajti fali, ali sve zabadav, i kajti je rekel doktor.

Za kratak čas je nad menom zakričal, vu tebi je falinga. Klarica se počela žuhko

tepanje. Kotci moraju uvek biti čisti k tomu vzimi topli v leti pak hladni. Zato v zimi je treba sva prela dobro zadelati, a v leti pak ofnati. K tomu nastiluvati pod svinje i uvek čistiti. Pak samo onda se bude i beteg dotrgel, ako uvek budete na to pazili, da kotci čisti v zimi topli v leti hladni budeju. Zato je potrebno i večput od zvuna i z nutra pobeliti s karbolom negda negda pada poljati. Kuliko hasna bi ovak imeli, to nit premisliti ni moči, pak pri tom vam i mala deca moreju na pomoč biti.

I pri svinja je glavno, da dobro pleme držite. Kak znate, za trgovinu su vam boljše ove béle angolske fajt svinje, ar i sporneju rasteju, pak iz dračom s kakvom detelicom je moči podhraniti. Takve su bolje u gornjem Medjimurju. A za domači kraj zbog mašce su pak baguni bolši, kak vesu doli.

Ve, da trgovina več par lét tak stoji-probajte bolje s svinjiami gospodariti. Bude, te vidli, da če te i s drugom marhom onda bolje moči gospodariti, ne bude te si morali prodati onak kak drugi hočeju, ar ako budete v sili, ili ako bi morali kaj napraviti, morete pajceka, frišlina prodati, a ne kravu ili telicu, kak ve. Pak ove peneze je moči i na drugo preobrnuti, ako bi ravno štel. Zato vam velim probajte več svinj držati, kak kuliko navadno imate.

V početku sam rekel, da i od takve stvari moremo hasna imeti, štera jako malu podvorbu nuca. Skorom svi imate dost prestrane stala. Pod jasli imaju placa primorski zajci. V nešterom selu sam videl, da je skorom pri svakoj hiži več imaju. Nego sam još né videl, da bi je i na pijac bil što probal nesti. Dajte, ako imate, da su mladi več za ti kraj, probajte je na pijacu prodati. Budete vidli, kak drago je moči prodati. Po kurunu, po 1:20 — 1:40 K. je moči prodati tu prinasa. Vidite, kak, nebi bilo onda vredno tu stvar imeti. Sve sve je moči na hasen obrniti. Velim, samo strplivni morate biti i red morate držati pri gospodarstvu, ar bez toga kak god veliko gospodarstvo nemre obstati, nego se po času unišči.

plakati lépo se spakovala i obrnola se.

Ako ti muž misliš da je pri meni falinga onda ja tebe ovdí ostavljam i najdi si takvo ženo, koja nabo iméla falingo.

— Kaj je rekel né se žaloval muž? Veli Žoldoš nate réči. Dragi otec veli Klarica zabadav bi si bil žaloval, néma un toga kinča za kojega bi ja tam ostala bila, on se je plakal, i ja sam se plakala, pak sam si pakovala svoje stvari, a on me je pak samo žalostno gledal.

Denes popoldan sam zgotovila pakovanje, onda sam išla knjemo pak sam mu tak rekla.

— Tužbo daš ti muž k sudo ti imaš zroka proti a ja némam.

Pak tak leško moreš od svojega muža krej stupiti, i reziti se žnjim pita otec?

Dragi otec veli Klarica, nikada vam ne željem vu vekšoj žalosti biti kak sam ja sada, i onda sam si sela na kola na koji sam se sad dopeljala. Onda je otec čerko ksebi previnul i poljubil.

Dobro je čerka ako je tam prazna hiža bila, domaj ne bude od sada.

I lépa Klarica je domaj ostala. Po vremeo za leto dana, kada je nečakani gost došel kod Žoldoša, sama Klarica je

KAJ JE NOVOGA ?

— **Strelil se.** Bognar Istvan kovaču z Keszthelya je na pamet došlo, da teatera složi, de bu svakojačke kipe kazal. Kaj je snoval, to je i učinil, ali na svoj kvar. S početka su hodili ljudi nuter kipe glet, ali ne dugo, zbog česa je Bognar premostil svojega teatera v Tapolca. — I tam mu je isto tak išlo; svaki den je moral doplatiti, kaj ga koštalo. Dok je imel z česa, je bilo dobro ali nazadnje je došel red na gibuce stvari. — Da je več privedel, da nemre pred dugom vuhti, odpravil se gorice, tam si je sel na jen trček i strelil se. — Kak je iztraga dokazala, puška je bila s vodom nabita, kajli glava mu je bila tak rezbita, da su na dvadesetpet korakov našli kosti i moždjane.

— **Smrtna bitvina.** Németh József i Nyoma Imre iz Kővágóórsa su se zbog nečesa svadili, tak, da su se nazadnje počeli i biti. Ovi drugi, koji su to gledali, su mislili, da se ovi dva norujeju, ali ne tak Njoma koj je svojega pajdaša dvaput plusnul. Na to se tak razsrdil Németh, da se zabušil svum jakostjum v pajdašu, hitil ga doli i tak tukel po glavi, da je ov za nešteru vuru vumrl. Németh se sam javil zandarom, koji su ga zaprli.

— **Ciganski tabor.** Jeden cigan se pogodil svoje drage staresimi, da kupi od njih kčerku za ženu. Ali došel je za njim drugi zakadaneč, koj je već obečal za pucu i otec je na to čista pozabil za prvu pogodbu, nego je prodat pucu ovom drugomu. — Ali da je to zazvedil prvi kupec, né si je dal mira, nego je odišel k fiskaljušu, da zatuži oca pri sudu. Ali fiskaljuš je v nijednoj knjigi né mogel najti takvoga paragrafa, poleg kojega bi mogel oca za zatužiti i zato je odpostal dečka. Da je previdel snobok, da po takovim putu nemre dojt do pravice, napravil si je sam suda. Zegnal se skup svoje poznanice, žene i muže i tak doruženi postaviju se pred otcov šator. Zatim mu pošle nutri glas, da ako mu neda pucu, onda bu tabor. — Na to dojde otcov šereg, malo su se sklappovuškali,

bila vu hiži kada je doružil Biró Andraš njenji bilši tovaroš.

— Klarica se je jako prestrašila.

— Si me né čakala Klarica misljam?

— Sigurno si zbog suda došel.

— Niti sam nuter né dal k sudo

— Kvar je bilo kaj si né dal nuter k sudo tužbo od kada sam te ostavila od onda oćem sama do skradnje vure živetí ovoga svéta prez tebe.

— Kak misliš ti?

— Slobodna sam i mislila sam si tak i tak sam živila.

Muž je preztrašeno gledal Klaricu.

— Si lubil koga?

— Lubil sam samo tebe Klarica.

— Klarica ja samo tebe znam lubiti.

Probal sam za drugimi vojuvati i néti para našel.

— Jeli dojdeš nazad kmeni?

— Neznam ili dojdem ili né.

— Zato jerbo nekaj sam i ja probala.

To sam probala jeli je za istina pri meni bila falinga? . . . Niti ti si né imel pravo, niti doktor je né imel pravo si skup nikaj neznate.

Za četiri mesece budem mati.

Spisal

Vicsár Ferencz Komárváros

ali za čas je mi nastal, kajti otec se naravnal, s ciganom i vu ime zgubička platil mu je 10 forinti, za kaj si je dečko odmah kupil jednu drugu ciganicu, koja se s veseljom litila v krila sigurnoga mladoženje, i ve već ovi dva z jednoga lonca jeju i z jednoga vrčeka pijeju.

— **Od zbiranja ablegatov.** Več smo spisali v jednim prošlim broju, kuliko votumov bude imala naša varmegija. S ovum prilikom moramo spomenuti, da Andrassy grof, minister nutrašnjih stvari konferencije drži s orsackimi ablegati, na kojih rezlaže ablegatom, — kak bu išlo zbiranje vu budućnosti. — Andrassy je vu to stvari sledeće rekel: Zbiranje od sé dob ne bu na jednom mestu, nego po notarjasijah. Svaka okolica bude imela svoju komiššiju, koja bude hodila pobirat votume. To od komiššije visi jeli oće najenput odrediti, jeden den v celoj okolice zbiranje, ili pak odredi na više dnevvov. Kaj se kandidatov tiče, i tam bu premenjba. Do ve je tak bilo, da su slobodno kandiderali ablegata pred jednom vumom, kak se glasovanje počelo. Poleg novoga zakona pred petimi dnevi, — moraju javiti, — kak je zbiranje, — koga oćeju kandidirati, i samo na ove moči votuma davati; koj bu potlam kandidiran, onoga odhitiju. Nadalje zbiranje nebu tajno, nego javno, svaki bu s réčjom moral povedati, koga oće. Iz med onih, koji neznaju pisati niti čitati, bude deset zebzalo, mesto sebe jednoga, koj bu vu ime njihovoj glasoval. — A ka se tiče toga, kak budu znali, šteri zna pisati i čitati i šteri ne, za to je rekel, da od onih, koji su v kakvoj službi, de prez čitanja i pisanja nemre čovek ostati, budu posebnu knjigu vodili. Tu nebu treba nikakve svedočbe. — A za koga neznaju, prav, jeli zna čitati i pisati, on bu moral nekakovu svedočbu pokazati. Ako bi komiššija dvojila vu tom, jeli zna ov ili on zbirat čitati i pisati, slobodno ga deneju pod izpit. Takvomu zbiratcu daju jednu knjigu, da iz nje prečita jednu izreku i to doli spiše. Tak je v Taljanskom. Zbirat ako nezna, ne mora magjarski čitati i pisati.

— **sprožena puška.** V Bánokszentgyörgyju je više dečkov došlo skup v goricah, koji su morali k soldatom iti. — Spričavali su se od svoje domovine i na srđce pili zevretoga mošta. Proti večeru se la došel tal Szakonyi Péter, logar i na rameni nese sobom pušku. — Dečki su ga v klét zvali, da naj se z njimi zabavlja. — Szakonyi se né dal dugo nagovarjati, išel je k njim i počel je piti. A potlam je kazal dečkom, kak se soldati muštraju s puškom. Med tim, dok je on obračal pušku sim—tam, se puška spojila, i čela hit zletela v Szekeres Juraja, kojega su težko oranjenoga nesli v špital.

— **Tatbina.** Z Kaniže pišeju, da su tam vlovili jednu Žizek Mari zvanu pucu, koja već više tjeđnov krade po varšu. — Puca je već večput bila zaprta zbog tatbine i parput zato kaj je vužigala. — Ali rešt ju je ne mogel popraviti; kak je vun došla ž njega opet se znove pograbile stare meštrije. Čez više dnevvov se v šumi zdržavala, samo po noći se spravila v sela i varasa krast. — V Kaniži je čeli šereg takovih, koje je kvarne učinila, ali nigde se né tak lepo zabavljala, kak ove dneve, de su ju i vlovili. — Žizek Mari je jednu noć odprla s tolvajskim ključom jedna vrata i nutri odišla v hižu. — Najenput je počela delati, i za čas je spazila, da ga v onoj hiži nikoga ne, zato je batrivo delala. — V

jutro je potegnula v kuhinju, de slačno pe-reju, i kajti je vidla, da niti vudne nišči nedođe nutri, tam je ostala par dnevoj. Za par dnevoj se na tuliko podsegurila, da si je priredila jednu sobu, sami vkradjenimi stvari. Ali redari su za čas zazvedili za kvartir ove lepe fticc, prijeli ju, i zbprii v rešt.

— **Tolvaj, koj se sam javi.** Ker-cel Ferdinand z Alsóbisztrice se dospome-nul s dvěma pajdaši, da se odpraviju ne-kam, de ga već penez. Kajti ga ne bilo ondí druge prilike, vdrlí su v jednu žitni-cu, pokrali su svakoformo zrnje, i za tim rezdelili se žnjim samo tak na oči gleděč, bez vage. Onda su se razišli, i svaki se od-pravil po svojem putu, kak da bi sve v redu bilo. — Ali gazda je odmah javil čěu stvar žandarom, koji su podigli iztragu i za kratko vreme polovili dva pajdaše, samo Kelenc je jos vu vremenu skočil, tak, da su ga nigde ne mogli najti. — Ove dva su deli na hladilo, a Kelenc, se odtepel ti-jam do Egerszega. Tu se mu prebudilo dušno spoznanje, koje mu je ne dalo mir nego na tuliko peklo, da se sam odpravil k redarom i tam se javil, kajti tat. Redari su ga prek dali velikomu sudu.

— **Mladi samoubojik.** Nemes Ist-van, 15 let star dečec iz Tilajcsera, je v Szalapi služil pri jednim čovėku. Taj mali služil je prekoredno bil prevzetel, tak da su ga da god vlovili, da je htel kakovu lo-povčicu napraviti. Gazda ga je zbog toga večkrat pokaral, ali zabadav, dečec se ne šteli popraviti. — Ove dneve ga je opet vi-ovil, da je nekakovo huncvutariju šteli na-praviti. Gazda ga je zaštopal i zagrozil se mu, da ga s prvom prilikom prek da žan-darom. — Dečec se prekoredno bojal žan-darov, zato se skrivackal i s jednim štrikom obesil. — Da su ga spazili, već je bil mrtlev.

— **Boj med žandari i cigani.** Iz Sztarmárnémeti javivu sledeće: Z Ungvarme-gjije se jeden ciganski karavan, de su naj-više robili, — odpravil v Sztarmár varme-gjiju i tam kre jedne velike močvare med trstiku skrili, odkud su večput vun vdrlí, da porobiju nedužne ljudi, — koji su od velikoga straha ne jednu noć preskoznavali. — Zato se iz Sztarmara odpravil Forgacs Vilmos, žandarski leitnant, Ács Géza, stra-žamešter i 30 zandarov, koji su neprestano iskali te zločine. Na tretji den su je našli kre jedne strašno velike močvare, tak zvane «ecsedí láp.» Ciganov je bilo po priliki pet-deset. — Da su cigani spazili žandare i pol-dneva je pravi boj tekel med cigani, i žan-dari. Nazadnje su cigani itak vujšli. — Sa-mo jednoga Horvat zvanoga cigana su olo-vili, koj je bil oranjen na ruki, i Kolompar Maru. Cigane dalje preganjaju i već do ve su srtašno čuda vkradjenih stvar našli, više konjov, i med njimi jednoga dragoga konja koj je već više jezer kurun zaslužil svojim begom.

— **Gluhoněmi i njegova Mati.** Ne zdavna su v Egerszegu policaji našli na vu-lici jednoga gluhoněmoga, koj se dugo zdr-žaval pri redari, kajti su nē znali, čiji je i odkud je. Ne zdavna su iztraživali jednoga gluhoněmoga, koj je z Arada, z škole skočil. Taj gluhoněmi je — kak veliju — sin Barna Jane iz Nagyváraea. — Egersečki redari su poslali dečka v Nagyvárad, de su dva zvučene gluhoneme dali k njemu, da naj poišče svoju mater i hižu, de je stan-oval. — Nego dečec je ne mogel hižu najti a Barna Jana veli, da je to ne njeni sin, — i zato gg ne štela k sebi zeti. — Ve

su ga nazaj v Egerszeg poslali. Dečec veli, da je Barna Jana Njegova mati, a ona pak niti čuti neče od toga. Redari neznaju, kaj bi ve začeli s dečecom.

— **Porobljen cug.** Vu zadnjim bro-ju naših novin smo spisali, kak su na čudni način porobili k vmuris 27-ga septembra dva cuge. Ve pišeju, z Pétervarada, da se zazvedilo, da je ovo razbojstvo jedna dobro zvučena banda načinila. Prvi aldov su bili dva žandari i to Durov i Borislov. V Bo-rislova su nē menje, kak deval kuglje pus-tili. Z vun ovih jako težko su oranjeni još četiri pod oficieri, koji su pratili cuga. — Alexandrovit Mihály herceg, koj je prešel s brzovlakom čez stacion, ja zastavil brzo-vlaka i 300 rubelov prikazal Borislavu. — Kak je dokazano, galženjakov je najmenje 45 bilo. — V desetih kuferni skatulji su ne menje, kak 29 jezer 2 sto i 88 rubelov penez odnesli sobom, — a v papirnatih penezi do 4 sto jezer rubelov je došlo do ruk tolvajom. — V pošarski kočiji su našli jednu pušku, jednoga noža i dvě bombe. A kre vlaka je bila jedna korpa, vu njoj nē menje kak 10 bombi, — a tri bombe su bile k šinjam prikapčene. Galženjaki su na jednoj teher kočiji vujšli. A na Wilča rěki su ladje i flojse našli, na kojih su prek vode odišli razbojnik. Z med ovih dvanajst jih je s penezi v Němški orsag vušlo.

— **Varaška mesnica vu Veršecu.** Iz Veršeca javiju, da su ove dneve odprii tam varašku mesnicu. — Govedsko meso košta 92 fillire i 1 korunu jedna kila. — Stanovniki su tak nahrupili na varašku mesnicu, da je do 9 vure v jutro sve meso minulo. — Mesari, koji su do ve niti nē šteli čuti, da bi na faleše deli meso, su na to, kak se odprla varaška mesnica, odmah 20 procentov pustili pri čeni. Varaš po takvoj čeni da meso seči, da se svi stroš-ki naplatiju, i zvon toga još 15 procentov čistoga hasna dobi.

— **Boj med magjari i romani.** Iz Arada javiju, da su tam ove dneve dva marofe tržili, koji su bili Sigray Jožefa grofa i njegove žene. — Ovoga velikoga imětku je jeden bank kupil, za tri milijone korun. — Romani, koji su blizo ovoga imětku, i njihovi banki su se već zdavna nagražali, da ga oni kupiju i to su već ro-mani pred licitacijom povědali, da magjare pretiraju. — Zbog toga su se magjari i romani već duže vrěmena nē trpeli. Roma-ne je to žalostilo i srdilo, da su niti 88 jezer korun kaucije nē mogli položiti, prez česa se nē dalo licitirati. — Na on den, da je bila licitacija, su magjari i romani na koli išli na dotično mesto, — v Kisjenő, da se osobno osvedočiju, poleg kakših kon-dicijah bu se držala licitacija.

Da su magjari čez Kisjenő išli, de su preskoznavali jednu noć, su romani počeli kleti i psovati. — Magjari, kojih je bilo do dvanajst, su šteli svojimkoli preteči roma-ne i onda se pripetilo, da je Sós György, koj se svojimi dvěma sini peljal na licita-ciju, vudril s bičom Herló romana konje. Na to su se Herlovi konji počeli spinjati i sve koji su sedeli na koli, prehitili v grabu. Zvon sebe skoči na to gori Herlo i s jed-nom vuporom vudri Sosa po glavi. — Sós se ne zrušil, nego i on je zgrabil za vupu-ru i tak je išel na Herlova, koga su i Só-sovi dva sini pograbili. — Stari Sós je tak vudril s vuporom Herlova, da se najenput smotal doli, a njegovi sini su s jednim nožom odrezali mu glavu. — Na to su se

svi najenput pobunili i žereč išli jen na drugoga, — tak da su se svi skrvarili. Ki je zgrabil za vuporu, ki za motiku, ki za nož, ki kaj, ki kaj i tak su išli skup. Ova bitvina je skorom jednu vuru trpela i više jih je ostalo na mesti težko oranjenih. Kak pišeju od onut, četiri su ostali mrtvi i deset jih je težko oranjenih. — Žandari su sve polovili. Od se dob, kak se vidi, još budu se mēnje trpeli magjari i romani i de budu samo mogli, budu jen drugomu nagajali.

— **Od ruske carice.** Jedne ruske novine pišeju, da je ruska carica jako be-težna. Navěk to misli vu sebi, da nigdi nemre spati, samo kre morja; višekrat čez dneve negovori niti jednu reč i onda sprsti kaže, da bi rada govorila, ali nemre; — a večput to veli, da nemre hoditi. — Na-ravski, da sve to od velike slabosti zhaja, zato bi ju doktori radi v jednu južno ku-pališće poslali, ali ona se neda prez cesara, a cesar pak na nikakov način nemore os-tavití Ruskoga orsaga.

— **Čudna zabava.** Z Pariza pišeju, da su tam nē zdavna četiri bogate dijake pri-jeli redari, kajti se zazvedilo, da su hamiš-ne peneze delali. — Svi četiri su bogatoga roda, kojim roditelji pošleju tuliko penez, kuliko samo trebaju. Ove dneve su se mladići višekrat zaprii v hižu i susedom su rekli, da težku zadaču dēlaju. Stopram onda su bili presenečeni domači i susedi, da su jenput samo dotrli nutri redari i sve četiri mladiče polovili. — Za čas se zazvedilo, da mladići hamišne peneze dē-laju. Na kvartiru su jim našli svakuformu preše i više penez — največ 10 frankov — koje su ovi napravili. — Pred sudcom su se mladići ovak branili: Mi nedēlamo ha-mišne peneze zato, da je vun damo, mi samo očemo oprobati, kak se zahasnjuje električna jakost. Naši roditelji su bogati, pošleju nam penez, kuliko trebamo i zato smo nē presiljeni hamišne peneze vun da-vali, niti nečemo. Iztraga je dokazala, da mladići nelažeju ali zato je itak nepustiju vun, kajti poleg zakona niti z norije se nesmiju hamišni penezi delati.

Nekaj za kratek čas.

Žensko delo.

Ti Kóbi, od česa je otečeni tak jako tvoj obraz?

Hje, Poldek, to ti žensko ručno delo!

Selska frajlica.

Jedna selska frajlica je otišla v Peštu, i tam se odpravila v jednu knjižarnicu, da kupi za godovno par pesmah svojoj prijate-ljici, koja je lepo znala igrati na klavir. Mladi knjižar odmah spuni želju lépe frajlice, i spakuje par komadov v papir i prek da frajlici.

Za čas dojde nazaj frajlica i veli, pro-sim, još nekaj sam pozabila!

A naj samo zapovedaju gospodična, kaj trebaju!

Na to frajlica sva zažarjena govori:

»Le van a szivem lancelva... Sze-retem én magát nagyon... Ádám is, adok is csókot a legénynek...»

Dalje je već nē mogla govoriti, kajti v drugim hipu je k njoj skočil mladi knjižar, obine nju i kušne tak, da se vun čulo na vulicu, a zatim pregovori:

»Mert tudom magamról, jél esik sze-génynek...»

Veliju, da je lépi frajlici ne bilo žal, kaj je knjižar snjom tak čudno napravil.

Gabona árak. — Clena žitka.

mmázsa	1 m-cent,	kor. fill.
Buza	Pšenica	22.00 —
Rozs	Hrż	16.00 —
Arpa	Ječmen	14.50 —
Zab	Zob	15.50 —
Kukoricza uj	Kuruza nova	14.50 —
Fehér bab uj	Grah beli	17.00 —
Sárga bab	» žuti	14.40 —
Vegyes bab	» zimšan	14.00 —
Kendermag	Konopljeno seme	22.00 —
Lenmag	Len	22.00 —
Tökmag	Koščice	24.00 —
Bükköny	Grahorka	18.00 —

Vadászok figyelmébe.

fegyverek, revolverek

30-50 százalékkal

olcsóbban kaphatók nálam, mintha másutt részletfizetésre vásárolna.

Kérje ingyen és bérmentve legújabb árjegyzékemet

Halászati, vadászati, torna, vivó és egyéb felszerelésekből állandóan dús raktár.

Földes L.

fegyver és sportcikkek üzlete.

Budapest, II. Rákóczy-ut 6.

Naponta 100 csomagot küldök vidékre. 20 koronán aluli rendelések, csakis a pénz előzetes beküldése mellett, eszközölhetők.

607 40—52

Szőlőoltvány, amerikai és hazai vesszőeladási hirdetés.

A nagyméltóságú Földmiveltésügyi Miniszterium 60900/1896. számú szökvényrendelete szerinti válogatott első osztályú sima és gyökeres

Ripária-Portalis, Rupestris-Monticola és Vitis-Solonis

amerikai vadvessző, valamint ugyanily alanyokra nemessített, fenti rendelkezés mindenben megfelelő a legkiválóbb bor és csemege fajta gyökeres fás és zöldoltványok

ugyszintén hazai sima és gyökeres vesszők kerülnek nálunk ezen évben nagymennyiségben eladásra.

Badaacsonyvidéki Szőlőtelep kezelősége, Capolca, (a Balaton mellett.)

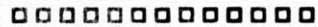
859 1—26

Tisztasága **30.000** koronával szavatoltatik.**A konyhában és házban**

mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítható, csakia

Schiebt szarvasszappanával

tisztítsunk. E szappan évtizedeken át folytatott belátó és lelkiismeretes tanulmányozásnak eredménye. Mosóereje renkívül, szavatolt tiszta és ment minden káros kóroktól. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondosság szükségeltetik.

Szőlő-oltványés vesszőről **NAGY KÉPES ÁRJEGYZÉKEMET** ingyen és bérmentve küldöm meg, a ki címét tudatja. Ezen könyvet még az is kérje, a ki rendelni nem akar, mert csak hasznos tudnivalót tartalmaz.

Gyökeres oltványokból, amerikai és európai sima és gyökeres vesszőkből, a világhírű Delaware-ből 1/2 millió készlet.

Olcsó és pontos kiszolgálás.

Cím:

Szücs Sándor Fia, szőlőtelepe

BIHARDIÓSZÉC. 846 6-26

Gyertyánhasábfát, gömbfát

átmérő: 25 cm.-től feljebb, továbbá

Gyertyánbottát

1 méter hosszú 6—9 cm. vastag bármely mennyiségben vesz

S. M. RÜBNER, Holzgrosshandlung
Wien, II/2. Kayser Josefstrasse 39.**STOCK - COGNAC MEDICINAL**

szavatolt valódi borpárlat

Camis és Stock

gőzpároló telepéből,

BARCOLA.

Cognac-gőzfőzde, állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt. 856 1-52

Kapható minden jobb üzletben.

3517/908.

Árverési hirdetés.

A csáktornyai kir. járásbíróóság közölsz, hogy Zakál Henrik ügyvéd által képviselt Kozlik János csáktornyai lakos végrehajthatónak néhai Lescsek Márton utáni tk.-vi tulajdonosok u. m. Percsics Iván, Antokovics József, ifj. Filipán János s neje Vuqlács Mária és özv. Cserncsecz Mihályné sz. Sajnovics Mária lapányi lakosok elleni az árverést, az 1881 évi 60 tcz. 144. 146 §-a alapján elrendelte minek következtében végrehajthatónak 93 kor. 34 fill. tőke ennek 1887 évi március 22-ől járó 6% kamatai, 23 kor. árverés kérelmi és a még felmerülő költségek iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék és a csáktornyai kir. járásbíróóság területéhez tartozó s a lapányi 89 számú tkv-ben 267/b hrz. sz. a Percsics Iván nevére felvett ingatlan 121 kor. az u. o. 96 sz. tkvben Antokovics János nevére álló 186 hrz sz. ingatlan 177. kor. a lapányi 99 sz. tkvben ifj. Filipán János s neje Vuqlács Mária nevére álló 33/a hrz sz ingatlan 103 kor a 34/a/2 hrz sz ingatlan 40 kor. az u. o. 226 sz tkvben özv. Cserncsecz Mihályné szül. Sajnovics Mária nevére álló 187/a hrz. sz. ingatlan 46 kor. a 254/b hrz. sz. ingatlan 91 kor és ezen ingatlanhoz tartozó legelő és erdő illetőség 50 kor. kikiáltási árban

1908. november 6. d. e. 10 órákor

Lapány közölsz házában Zakál Henrik csáktornyai ügyvéd vagy helyettesse közbenjöttével megtartandó nyilvános bírói árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitledt becsár. Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10 százalékat készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezehez letenni és pedig 12 k. 10 f. 17 k. 70 f. 10 k. 30 f. 4 k. 4 k. 60 f. 9 k. 10 f. 5 korona.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régióknak bizonyult háziaszer, mely már sok év óta legjobb fájdalomoszlító szernek bizonyult kőszvényétől, oszónál és meghűléseknél, bedörzsölésként használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K.—80, K. 1.40 és K. 2.— és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. DE Richter gyógyszerárza az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Mindennapi szétküldés.

NESTLÉ

GYERMEKISZTJE

csecsemők, lábbadozók
gyomorhajósok részére.

A LEGJOBB ALPESI TEJET TARTALMAZZA

Egy doboz ára 1 kor. 80 fill. kapható minden gyógyszerárban és drogeriában, ugyanolyan ismertető iratok ingyen.

Bohn M. és társai

NAGYKIKINDA és ZSOMBOLYA.
Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep e
szakmában Ausztria-Magyarországon a

Bohn-féle téglagyárak

824 NAGYKIKINDÁN és ZSOMBOLYÁN.
Alapított 1864. — Legelőkelőbb referenciák. — Alapított 1864.

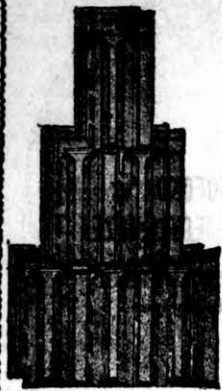
50 millió évi gyártás.

a cs. és kir. szab. Bohn-féle biztonsági átfedő cserepekből

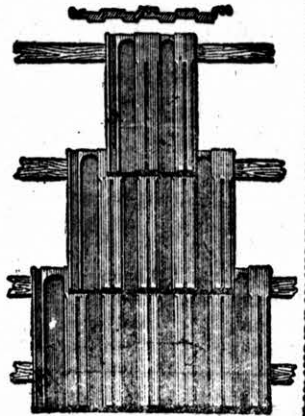
VASOXYD ternészetes vörös színben vagy kátrányozva.

GYÁRTMÁNYOK: Bohn-féle szabadalmazott biztonsági átfedőcse-
repek. Legolcsóbb, legszebb tetőzet.

Képes árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve.

Nagykikindai gyártmány.
Bohn-féle szab. biztonsági átfedő cserép 272 sz.

ZSOMBOLYAI GYÁRTMÁNY.
Szab. biztonsági préselt átfedő cserép 253sz

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68,
által a legújabb és legkiválóbb gépek előállítására
Locomobil és gőzcseplőgépek,
szalmakészítők, járgány-cseplőgépek, lóhő-cseplők,
tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek,
szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet ja.
kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorica-
morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes
szél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden
egyéb gazdasági gépek.

Páratlan és csodás hatása!

Hölgyek részére nélkülözhetetlen!

Legjobb szepítőszere a 286

Földes-féle **MARGIT-GRÉME.**

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrrákát (Mitesser) és minden más bőrbaját. Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérré, simává varázsolja, üdít és fiatalít.

Ára: kis tégely 1 korona, nagy 2 korona.

Kiváló toaletti-cikkek: Margit-hölgypor (3 színben) 1 kor. 20 fillér. — Margit szappan 70 fillér. — Margit-fogpép 1 kor. — Margit-arcvíz 1 kor.

Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszerekkereskedésben. Postán utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

Földes Kelemen, gyógyszerész, Arad.

Csáktornyaán:
Pethő Jenő gyógyszerárban.

Óvakodjunk utánzatoktól!

Hirdetmény.

Az alulírt kir. törvényszék közhírré teszi, hogy a „Dunántuli helyiérdekű vasutaknak, Csohohely Gergely és társai elleni a csáktornyai 515 számú telekkönyvben 463ja hrsz alatt felvett ingatlan részleges kisajátítási ügyében a kártérítési eljárás megindítását folyamatba tette arra tárgyalási határnapul

1908. évi október hó 21. napjának d. u. 3 óráját

Csáktornyára a vasuti állomásra kitűzte ennek vezetésére Knorr Kálmán királyi törvényszéki bírót kiküldötte, mikorra és a hova az érdekelteket a törvényes következmények terhe alatt azzal idézi meg, hogy elmaradásuk a kártalanítás fölött hozandó érdemleges határozatot nem gátolja, az egyéni külön értesítés elmaradása, vagy a tárgyalásról való elmaradás miatt pedig igazolásnak helye nincs.

A kir. törvényszék.

Nagykanizsa, 1908. szeptember 23-án.

Csesznák Miklós, kir. törv. h. elnök.

850 3—3

Kayser. t. jegyző.